

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman päivitys 1.4.2026 alkaen

Koulutuslautakunta 09.12.2025 § 120

Tiivistelmä: Paimion kaupungin koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma on edellisen kerran päivitetty keväällä 2025. Suunnitelmaa esitetään täydennettäväksi älylaitteiden käyttöä sekä järjestyssääntöjä koskevilta osin. Lisäksi toiminnasta perittäviä kuukausimaksuja esitetään korotettavaksi, koska toiminnan valtionosuusrahoitus pienenee ja lakimuutos mahdollistaa taksojen korottamisen. Koulutuslautakunta käsittelee toimintasuunnitelmaluonnoksen ja lähettää sen lausuntokierrokselle. Luonnos asetetaan myös julkisesti nähtäväksi ja siihen voi lausua mielipiteensä 13.1.2026 mennessä. Lautakunta jatkaa asian käsittelyä seuraavassa kokouksessa 30.1.2026.

Valmistelija/lisätietoja antaa:

palvelusihteerä Enni Ala-Myöntäjä, p. 02 474 5101
sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen, p. 02 474 5311

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta (ap-ip) tarjoaa mahdollisuuden virikkeelliseen ja turvalliseen toimintaan ennen koulupäivää ja sen jälkeen. Ap-ip-toiminnan järjestäminen on kunnille vapaaehtoista eikä toiminnan järjestämiseen ole velvollisuutta.

Kunta voi järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa itse, yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkimalla palvelut esimerkiksi järjestöiltä tai yhteisöiltä. Kunta voi myös hankkia palvelut antamalla tähän tarkoitukseen avustusta palvelujen tuottajalle. Paimiossa järjestetään iltapäivätoimintaa itse kaupungin omana toimintana kaikissa neljässä peruskoulussa. Aamupäivätoimintaa järjestää MLL Paimion paikallisyhdistys perhetalo Hattarassa. Kaikkiin näihin toimintoihin eri toimipaikoissa voivat hakea kaikkien peruskoulujen 1. ja 2. vuosiluokan oppilaat sekä 3. vuosiluokan oppilaskohtaisen tuen oppilaat.

Ap-ip-toimintasuunnitelman valtakunnalliset perusteet on annettu vuonna 2011 (Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2011:11) ja toimintaa sääntelevät säädökset ovat perusopetuslain 8 a luvussa (48 a § - 48 f §). Nämä löytyvät OPH:n verkkosivujen kautta os. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/aamu-ja-iltapaivatoiminta>

Paimion kaupungin voimassaoleva koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma on hyväksytty koulutuslautakunnassa 29.4.2025 § 54.

Ap-ip-toiminnasta säädetään perusopetuslain 8 a luvussa mm., että se on oppilaalle vapaaehtoista, mahdollistaa lapsille lepo rauhallisessa ympäristössä, toimintaan pitää hyväksyä

toimintasuunnitelma (jonka perusteet antaa OPH) ja että lapsella on oikeus turvalliseen toimintaympäristöön.

Laissa tai OPH:n antamissa ap-ip-toiminnan perusteissa ei ole suoraan määräyksiä siitä, millaisia järjestys- tms. sääntöjä ko. toiminnassa tulee noudattaa. Turvallisuuteen viitataan useassa kohdassa, ja todetaan, että *"Toimintapaikassa tulee olla voimassa oleva turvallisuus- ja pelastussuunnitelma."*

Kunta päättää paikallisen toimintasuunnitelman tarkemmasta sisällöstä; OPH:n antamat ap-ip-toiminnan perusteet antavat minimitason sisältövaatimukset. Paimion oma nykyinen ap-ip-toimintasuunnitelma ei sisällä päätöstä siitä, että iltapäivätoiminnassa noudatettaisiin koulun järjestyssääntöjä, ja että aamupäivätoiminnassa noudatettaisiin MLL:n omia järjestyssääntöjä. Nykyisessä ap-ip-toimintasuunnitelmassa on kuitenkin maininta turvallisuus- ja pelastussuunnitelmista:

"Iltapäivätoiminnassa noudatetaan kyseisen koulun omaa turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa. Jos toimintaa järjestetään muualla kuin koulun omassa rakennuksessa, noudatetaan lisäksi ko. rakennusta koskevaa kiinteistökohtaista pelastussuunnitelmaa. Iltapäivätoiminnan ohjaajilla on velvollisuus vuosittain tutustua toimipaikkansa turvallisuus- ja pelastussuunnitelmiin ja kuittauksellaan varmentaa, että ovat ko. asiakirjat lukeneet. Aamupäivätoiminnan osalta MLL Paimio vastaa oman toimipaikkansa turvallisuus- ja pelastussuunnitelmien laadinnasta ja niiden ajantasaisena pitämisestä sekä henkilöstönsä perehdyttämisestä ko. asiakirjoihin."

Nykyisessä ap-ip-toimintasuunnitelmassa ei oteta kantaa älylaitteiden käyttöön iltapäivätoiminnassa. Opetushallitus on linjannut puhelimen ja muun mobiililaitteen käytöstä seuraavasti:

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/puhelimen-ja-muun-mobiililaitteen-kayton-saannot-koulussa>)

"Mobiililaitteella tarkoitetaan kannettavaksi suunniteltua digitaalista laitetta, joka soveltuu tiedon tai median käsittelyyn tai langattoman tiedon siirtoon. Mobiililaitte voi olla esimerkiksi puhelin, tabletti, kannettava tietokone, kellopuhelin, älykello tai kuulokkeet."

"Perusopetuslain 29 §:n sääntelyä ei sovelleta perusopetuslaissa säädettyyn aamu- ja iltapäivätoimintaan ja kerhotoimintaan eikä nuorisolain mukaiseen harrastamisen Suomen mallin nuorten harrastustoimintaan. Opetushallitus suosittelee, että puhelimen ja muiden mobiililaitteiden käyttöä rajoitettaisiin aamu- ja iltapäivätoiminnassa, kerhotoiminnassa ja harrastamisen Suomen mallissa. Käytännössä tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että oppilaat säilyttäisivät puhelimet ja muut mobiililaitteet häiriöttömässä tilassa esimerkiksi omassa laukussa toiminnan aikana ja puhelinta saisi käyttää vain toimintaa ohjaavan henkilön luvalla."

Perusopetusta koskevat sekä lakisääteiset että koulujen järjestyssääntöihin kirjatut älylaitteiden käytön rajaukset on päätetty ja otettu käyttöön, mutta ne eivät koske tällä hetkellä ap-ip-toimintaa. Näin ollen olisi perusteltua lisätä nykyiseen ap-lp-toimintasuunnitelmaan maininnat koulun järjestyssääntöjen noudattamisesta myös kouluissa järjestettävässä iltapäivätoiminnassa, MLL:n määrittelemien järjestyssääntöjen noudattamisesta aamupäivätoiminnassa sekä siitä, että aamu- ja iltapäivätoiminnassa ohjaaja voi päättää oppilaan älylaitteiden käytöstä aamu- ja iltapäivätoiminnassa.

Toimintasuunnitelman päivityksen yhteydessä on syytä ottaa arvioitavaksi myös mahdollisuus asiakasmaksujen korottamiseen.

Eduskunnan käsittelyssä ollut lakiesitys perusopetuslain muuttamisesta on 4.12.2025 hyväksytty. Lakiesityksessä esitetään asiakasmaksujen enimmäismääriin korotuksia, johon liittyy samanaikaisesti myös koululaisten ap-ip-toiminnan järjestämiseen kohdennettavan valtionosuusrahoituksen leikkaus. Lakiesityksen käsittelyä voi seurata eduskunnan verkkosivuilta: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kasittelytiedot/Valtiopaivaasia/Sivut/HE_103+2025.aspx.

Perusopetuslain 48 f § on hyväksytty muutettavaksi muotoon ”*Aamu- ja iltapäivätoiminnasta voidaan määrätä kuukausimaksu. Kunta päättää aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien kuukausimaksujen määrästä. Maksu saa olla 570 tunnin osalta enintään **148 euroa** ja 760 tunnin osalta enintään **197 euroa**.*”

Tämänhetkiset lakisääteiset enimmäismaksut ovat 120 ja 160 €/kk, ja ne ovat olleet lainsäädännössä voimassa vuodesta 2016. Paimiossa taksoiksi on tällä hetkellä päätetty aamupäivätoimintaan 85 €/kk, ja iltapäivätoiminnan osalta lakisääteiset enimmäismaksut 120 tai 160 €/kk 1.8.2025 alkaen. Perusopetuslain muutoksella tapahtuva lakisääteisten enimmäistaksojen korotus on noin 23 %.

Em. enimmäismaksujen korotuksen lisäksi lakimuutoksella säädetään jatkossa uusi pykälä (48 g §) perusopetuslakiin maksujen sitomisesta indeksiin ja indeksitarkistuksen tekemistä joka toinen vuosi.

Lakimuutokseen liittyvässä eduskunnan sivistysvaliokunnan mietinnössä [SiVM 10/2025](#) todetaan seuraavasti:

”Esityksessä ehdotetaan aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien maksujen enimmäismäärän korottamista, millä kompensoidaan kunnille aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuteen tehtävää valtion rahoituksen leikkausta. Lisäksi aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut ehdotetaan sidottavaksi kuntien peruspalveluiden hintaindeksiin. Sivistysvaliokunta kannattaa ehdotettuja muutoksia.

Useat lausunnonantajat ovat esittäneet huolensa aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen korottamisen vaikutuksista. Asiantuntijalausunnossa on pidetty tärkeänä varmistaa, ettei

maksujen korottaminen vähennä toimintaan osallistumista sellaista lasten osalta, joilla ei ole muita mahdollisuuksia harrastamiseen.

Sivistysvaliokunta toteaa, että aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen on kunnalle vapaaehtoinen tehtävä ja että aamu- ja iltapäivätoiminnassa perittävien maksujen enimmäismääriä ei ole korotettu vuoden 2016 jälkeen. Voimassa olevan perusopetuslain 48 f §:n 4 momentin mukaan kunnan on jätettävä aamu- ja iltapäivätoiminnan maksu perimättä tai sitä on alennettava, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä. Säännöksen tarkoituksena on huolehtia siitä, että perheen pienituloisuus ei muodostu esteeksi lapsen osallistumiselle aamu- ja iltapäivätoimintaan. Sivistysvaliokunta pitää erittäin tärkeänä, että kunnat tiedottavat aktiivisesti mahdollisuudesta hakea aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksun alentamista tai perimättä jättämistä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut eivät ole tällä hetkellä sidottuna indeksiin toisin kuin esimerkiksi varhaiskasvatuksen enimmäismaksut. Koska aamu- ja iltapäivätoiminnan enimmäismaksujen määrät ovat jääneet merkittävästi jälkeen yleisestä hintakehityksestä, maksujen korottamista ja sitomista indeksiin voidaan pitää perusteltuna. Maksujen sitomisella indeksiin tavoitellaan sitä, että kuntien aamu- ja iltapäivätoiminnan laatu ja laajuus säilyvät nykyisellään kustannusten kasvaessa."

Harkittaessa paikallisesti aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien asiakasmaksujen korotusta on syytä tiedostaa se, että valtio on vähentämässä valtakunnallisesti 7 miljoonalla eurolla koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuksia vuodelle 2026. Prosentuaalisesti tämä tarkoittaa lähes 14 % vähennystä ap-ip-toiminnasta maksettavaan valtionosuusrahoitukseen. Laskentaolettamalla, että Paimiossa ap-ip-toiminnan volyymit pysyisivät ennallaan, kaupungin saama valtionosuusrahoitus tulee pienenemään noin 15 000 eurolla vuodelle 2026.

Jos Paimiossa päätetään korottaa taksoja, ne voivat tulla voimaan vasta 1.8.2026 alkaen, sillä lukuvuoden 2025-2026 toimintapaikkojen myöntämistä sekä hintojen määrittämistä koskevat hallintopäätökset on tehty koko lukuvuoden ajaksi. Talousarviossa budjetoidut ip-toiminnan maksutuotot kalenterivuodelle 2026 ovat yhteensä noin 93 600 €, joista alle puolet tulee syyslukukaudelta. Jos perheiltä laskutettavat maksut nostettaisiin lakisääteiseen maksimiin, kaupunki voisi saada noin 10 000 € lisää maksutuloja.

Käytännössä ap-ip-toiminnan nettokustannukset kaupungille tulevat kasvamaan, kun huomioidaan tulevan 1. vuosiluokan oppilasmäärä. Lukuvuonna 2026-2027 ap-ip-toimintaan oikeutettujen lasten kokonaismäärä pienenee, joten maksutulot tulevat sen myötä myös todennäköisesti jonkin verran vähenemään, mutta lapsikohtaisia kustannuksia tulee lähinnä vain välipalojen tarjoamisesta, eikä ryhmäkoon pienenemisellä pystyttäne vähentämään toimintapaikkojen tai henkilöstön määrää.

Toiminnan järjestäjän kanssa on neuvoteltu asiasta ja saatettu tiedoksi myös toiminnasta maksettavan valtionosuusrahoituksen pieneneminen, joka koskee yhtäläisesti sekä aamu- että iltapäivätoimintaa. Aamupäivätoiminnan kuukausimaksuun esitetään taksan korotus palveluntuottajan esityksen mukaisesti.

Jo vuoden 2026 talousarvion valmisteluvaiheessa lautakunnille annettiin ohjeeksi, että toimintaa on tarkasteltava kuntastrategian mukaisesti sekä pohdittava, miten palveluita voidaan tuottaa nykyistä tehokkaammin ja taloudellisemmin. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen on kunnille vapaaehtoista, mutta jos toimintaa järjestetään, sitä sääntelee perusopetuslaki.

Kaupungin strategiassa todetaan, että tavoitteena ovat hyvät ja monipuoliset palvelut, ja toisaalta myös että taloudesta huolehditaan tarkasti. Palveluorganisaation on oltava kustannustehokas. Taksojen korotuksella haetaan nimenomaan palveluiden säilyttämistä niin, että kaupungille ei kuitenkaan aiheudu vapaaehtoisesti järjestettävästä toiminnasta lisäkustannuksia, kun valtionosuusrahoitus pienenee.

Vaikutusten arviointi

Yhdenvertaisuus: esitetyillä sääntömuutoksilla ei ole vaikutusta yhdenvertaisuuteen palvelun piiriin hakeutumisen osalta. Kuukausimaksujen korottamisella voi olla vaikutusta siihen, että lapsen pääseminen halutessaan ap-ip-toimintaan mukaan on riippuvainen perheen taloudellisesta tilanteesta. Kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien lasten osalta perheen huonon taloudellisen tilanteen vuoksi on jatkossakin mahdollista anoa ja saada maksuvapautus.

Työllisyys ja työelämä: sekä aamu- että iltapäivätoiminnan järjestäminen mahdollistaa huoltajien työssäkäymisen ja vähentää huolta ennen ja/tai jälkeen koulupäivän yksin olevan pienen koululaisen pärjäämisestä. Esitettävillä taksojen korotuksilla pyritään turvaamaan ko. toiminnan järjestämisen edellytykset jatkossakin, kun toiminnasta saatava valtionosuusrahoitus pienenee.

Palvelujen kattavuus ja saatavuus: esitetyillä muutoksilla ei ole vaikutusta palvelujen kattavuuteen ja saatavuuteen. Hinnankorotuksilla pyritään turvaamaan mahdollisuus jatkossakin järjestää vapaaehtoista ap-ip-toimintaa kaikissa Paimion peruskouluissa. Vaihtoehtona olisi kustannustehokkuuden lisäämiseksi iltapäivätoiminnan keskittäminen vain johonkin tai joihinkin toimipaikkoihin, joista toimintapaikkaa voidaan hakea kaikkien koulujen oppilaille (vrt. aamupäivätoiminta, jota järjestetään keskitetysti yhdessä paikassa). Etäisyydet Paimion peruskoulujen välillä ovat lyhyet ja niiden yhteysväleillä on käytettävissä kevyen liikenteen väylät koko matkalla, joten oppilaiden omatoiminen kulkeminen on mahdollista.

Ihmisten elinolot: lasten mahdollisuus saada paikka ap-ip-toiminnasta lisää lasten turvallisuutta ennen ja jälkeen koulupäivien, jos muuten vaihtoehtona olisi olla yksin kotona kouluaamuisin ennen kouluun lähtöä ja/tai iltapäivisin oppituntien päätyttyä. Esitys muutoksista ei sisällä palvelutarjonnan supistamista.

Organisaatio ja henkilöstö: Esitetyillä muutoksilla ei ole vaikutuksia organisaatioon tai henkilöstön määrään. Jos maksujen korottaminen vähentää toimintaan osallistuvien lasten määrää, joka populaatio muutenkin lähtökohtaisesti hieman vähenee, palveluiden tarjontaa voidaan joutua supistamaan. Käytännössä iltapäivätoiminnassa olevien työntekijöiden osalta tämä tarkoittaisi tällöin ohjaustehtävien painottumista selvästi vain koulupäivien aikaiseen toimintaan sekä ip-toiminnan ohjauksen henkilöstön sijoittumista vain niihin kouluihin, joiden yhteydessä ip-toimintaa järjestetään. Taksakorotuksilla pyritään turvaamaan mahdollisuus ip-toiminnan järjestämiseen jatkossakin kaikkien neljän peruskoulun yhteydessä.

Lasten kasvun yksilöllinen tukeminen, asuminen ja kasvuympäristö: koulujen yhteydessä toimiva ip-toiminta muodostaa lapsen koulupäivästä kokonaisuuden, jossa lapsi voi saada ohjausta ja tukea tutulta henkilöstöltä, joka työskentelee osittain koulupäivien oppituntien aikana ja osittain ip-toiminnassa. Näin myös oppilaskohtaiset yksilöllisen tuen tarpeet ovat kokonaisvaltaisemmin henkilöstön tiedossa myös ip-toiminnassa, ja esim. yksittäisen koulupäivän haasteet ovat tiedossa myös iltapäivällä lapsen kanssa työskentelevillä aikuisilla, jotta he voivat huomioida tilanteen sekä siitä johtuvat lapsen yksilölliset tarpeet paremmin.

Lasten ihmissuhteet ja mahdollisuus viettää vapaa-aikaa: ap-ip-toimintaan osallistumisen mahdollistaminen on tärkeitä lasten kaverisuhteiden kannalta. Esitetyillä muutoksilla pyritään tarjoamaan toimintaan sekä turvalliset pelisäännöt että ylläpitämään kaupungin talouden kantokykyä mahdollistaa ap-ip-toimintaan osallistuminen.

Vaikutukset lasten perheisiin ja perheiden taloudelliseen tilanteeseen: asiakasmaksujen korottaminen vaikuttaa jonkin verran perheen taloudelliseen tilanteeseen, koska taksat eivät ole tulosidonnaisia. Kyseessä on kuitenkin vapaaehtoinen kaupungin järjestämä palvelu, eikä subjektiivisiin oikeuksiin perustuva peruspalvelu, joka pitäisi olla kaikkien saatavilla yhdenvertaisesti maksutta kuten peruskouluopetus. Tiukassa taloudellisessa tilanteessa olevilla perheillä on mahdollisuus hakea maksuvapautusta. Lisäksi tarjolla on kaksi erihintaista vaihtoehtoa, joista huoltajat voivat valita: Vistan koulussa klo 17 asti järjestettävä ip-toiminta korkeammalla maksulla, sekä muissa kouluissa klo 16 asti järjestettävä ip-toiminta alemmalla maksulla. Kello 16 asti järjestettävän toiminnan maksua ei esitetä korotettavaksi (eikä voi korottaa) niin suureksi kuin mikä tällä hetkellä on klo 17 asti tarjolla olevan palvelun kuukausimaksu. Täten perheille jää myös valinnan mahdollisuus, kumpaan vaihtoehtoon lapselle haetaan toimintapaikkaa. Mikäli Vistan koulussa oppilaana olevalle halutaan ip-toimintapaikka vain klo 16 asti ja halutaan välttää omatoiminen

kulkeminen toimipaikkojen välillä, Vistan koululta pääsee kaikille muille kouluille Föli-busseilla. Alle 15-v lasten 30 päivän Föli-bussikortti maksaa 28 €/kk, joka on vähemmän kuin klo 16 tai klo 17 asti järjestettäviin ip-toiminnan palveluiden vaihtoehtoihin esitettävien kuukausimaksujen erotus (49 €).

Vaikutukset lasten koulunkäyntiin: esityksellä ei ole vaikutuksia lasten koulunkäyntiin. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään ennen ja jälkeen koulupäivän, eikä nyt esitetä muutoksia ap-ip-toiminnan palveluiden järjestämispaikkoihin tai -tapaan.

Talous: ap-ip-toiminnan järjestäminen aiheuttaa kaupungille vuositason useiden kymmenien tuhansien eurojen nettokustannukset, kun toiminnan kustannuksista vähennetään saatu valtionosuusrahoitus sekä asiakasmaksutulot. Valtionosuustulojen leikkauksesta johtuen, mikäli toiminnan volyymit ja asiakasmaksut pysyvät ennallaan, kokonaiskustannukset ovat noin 100 000 €. Valtionosuusrahoituksen pienentyessä jotta ap-ip-toiminnan nettokustannukset eivät kasvaisi, olisi perusteltua nostaa asiakasmaksuja. Toisaalta, jos taksojen korottamista ei haluta tehdä, nettokustannuksista voidaan saada toteutettua säästöjä keskittämällä ip-toimintaa sekä vähentämällä koulunkäynninohjaajien määrää. Tämä edellyttää kuitenkin joko vakituisten palvelussuhteiden irtisanomisia tai vapautuvien vakanssien täyttämättä jättämistä. Näitä toimenpiteitä ei esitetä tehtäväksi, vaan talouden tasapainottamiseksi ja palveluiden turvaamiseksi esitetään taksojen korottamista.

Yritysvaikutukset: ei yritysvaikutuksia. Ko. palvelut järjestetään Paimiossa kaupungin omana toimintana sekä avustettuna. Esitys ei sisällä muutoksia palveluiden järjestämisen tapaan.

Koululaisten iltapäivätoiminnan kuukausimaksut esitetään Paimiossa korotettavaksi muuttuvan perusopetuslain mukaisiin enimmäishintoihin 1.8.2026 alkaen. Korotettuja taksoja sovelletaan kuitenkin jo aiemmin vuoden 2026 aikana, kun tehdään ip-toimintaa koskevia hallintopäätöksiä ajalle 1.8.2026 alkaen.

Koululaisten aamupäivätoiminnan kuukausimaksuihin esitetään korotus palveluntuottajan ehdotuksen mukaisesti, koska aamupäivätoiminnan asiakasmaksut kohdentuvat suoraan palveluntuottajan omaan talouteen. Aamupäivätoiminnan kuukausimaksu esitetään korotettavaksi 100 euroon kuukaudessa. Korotus tehdään 1.8.2026 alkaen ja uutta taksaa sovelletaan kuitenkin jo aiemmin vuoden 2026 aikana, kun tehdään ap-toimintaa koskevia hallintopäätöksiä ajalle 1.8.2026 alkaen.

Muokattu ap-ip-toimintasuunnitelmaluonnos on liitteenä. Tavoitteena on että suunnitelma hyväksyttäisiin lausuntokierroksen jälkeen astumaan voimaan viimeistään 1.4.2026 alkaen, ennen kuin haku lukuvuoden 2026-27 aamu- ja iltapäivätoimintaan avataan, jotta

toimintaan hakevien tiedossa ovat sekä toiminnan periaatteet että toimintaan osallistumisesta perittävät asiakasmaksut.

Esittelijä: Sivistysjohtaja Lumiainen Jyrki

Päätösehdotus:

Koulutuslautakunta päättää hyväksyä oheismateriaalin mukaisen luonnoksen Paimion kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmasta 1.4.2026 alkaen ja lähettää sen lausuntokierrokselle. Toimintasuunnitelman luonnokseen on kaikilla halukkailla mahdollisuus lausua mielipiteensä, ja luonnoksesta pyydetään erikseen lausunnot peruskoulujen oppilaskunnilta, vanhempainyhdistyksiltä, nuorisovaltuustolta sekä MLL Paimion paikallisyhdistykseltä. Lausunnot pyydetään jättämään viimeistään tiistaihin 13.1.2026 mennessä Paimion kaupungin sähköpostiosoitteeseen paimio.kaupunki@paimio.fi. Toimintasuunnitelman päivityksen käsittelyä jatketaan seuraavassa kokouksessa 30.1.2026.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Koulutuslautakunta 30.01.2026
818/12.00.01.04/2025

Tiivistelmä: Koulutuslautakunta jatkaa asian käsittelyä ja hyväksyy 1.4.2026 alkaen voimaan tulevan toimintasuunnitelman. Asiakasmaksujen osalta muutokset astuvat voimaan kuitenkin vasta 1.8.2026 alkaen.

Valmistelija/lisätietoja antaa:

sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen, puh. 02 474 5311

Lausuntokierroksella ap-ip-toimintasuunnitelman luonnoksesta saatiin seitsemän lausuntoa/mielipidettä. Niiden antajina olivat Hanhijoen koulun ja Vistan koulun vanhempainyhdistykset, Jokelan ja Kriivarin koulujen sekä Vistan yläkoulun oppilaskuntien hallitukset, Paimion nuorisovaltuusto sekä yksi yksityishenkilö.

Yhteenveto annettujen lausuntojen keskeisestä sisällöstä ja niihin annettavat vastaukset ovat liitteenä.

Koulujen järjestyssääntöjen ulottaminen koskemaan myös koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa koettiin positiivisena asiana.

Asiakasmaksujen korotuksia sekä vastustettiin että ymmärrettiin, ja maksujen korottamista pidettiin kuitenkin parempana vaihtoehtona kuin palvelun järjestämisen supistamista. Lisäksi nykyistä toimintamallia pidettiin joustamattomana ja yhdessä kritisoitiin palvelun sisällöllistä laatua. Asiakasmaksujen korottamisen pelätään vähentävän palveluihin hakeutumista ja jättävän osan lapsista pois

taloudellisista syistä. Lisäksi esitettiin toive tiedottaa tehokkaammin maksuvapautuksen myöntämisen mahdollisuudesta.

Maksuvapautuksen osalta ei esitetä muutoksia Paimion kaupungin AP-IP-toimintasuunnitelmaan, jossa on määritelty yksityiskohtaisesti maksuvapautuksen mahdollisuudet. Tiivistetysti maksuttomuuteen edellytetään joko sosiaalityöntekijän lausunto tai hyväksytty, voimassa oleva Kelan toimeentulotuen päätös. Lisäksi maksuvapaus voidaan myöntää myös lastensuojelulain perusteella Paimioon sijoitetulle oppilaalle.

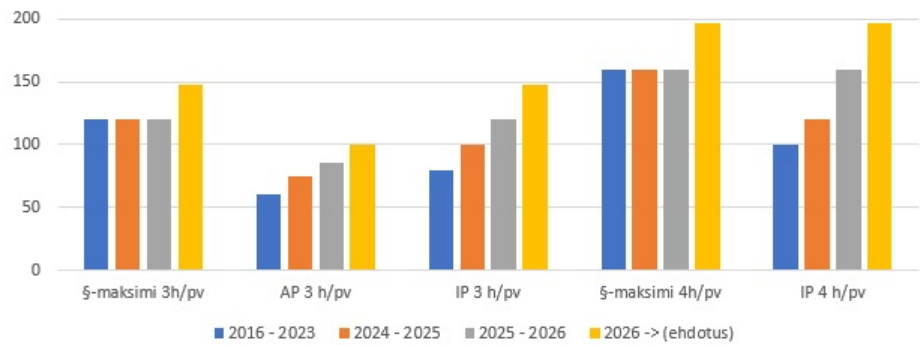
1.8.2025 alkaen ap-ip-toiminnan kuukausimaksut korotettiin lakisääteiseen maksimiin. Nyt kun 1.1.2026 alkaen ko. toiminnasta kunnille maksettavan valtionosuuden määrä pienenee, perusopetuslakiin tuli enimmäismaksurajojen korotuksella mahdollisuus em. asian kompensoimiseksi korottaa asiakasmaksua.

Talouden tasapainottamiseksi maksua esitetään korotettavaksi aiemmin jo esitetyn mukaisesti. Perusteena on kaupunginhallituksen 20.8.2025 (§ 6) antama talousarvion 2026 laadintaohje, jossa kehoitetaan toisaalta kaikkien palveluiden osalta miettimään, millä laatu- ja hintatasolla niitä tuotetaan, ja toisaalta selvittämään hinnantarkistukset ja toimintatuottojen kasvattamisen mahdollisuudet. Lisäksi koulutuslautakunta päätti 2.10.2025 (§ 20) oman talousarvioehdotuksensa käsittelyn yhteydessä, että koululaisten iltapäivätoiminnan kuukausimaksujen taksoista 1.8.2026 alkaen päätetään koulutuslautakunnassa vasta sen jälkeen, kun valtioneuvoston lausuntokierroksella ollut esitys eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta on hyväksytty.

Tässä vaiheessa talouden tasapainottaminen ei onnistu toimipaikkojen määrää tai toiminnan laajuutta karsimalla, vaan nyt tehtävät muutokset em. asioista sekä asiakasmaksuista voivat tulla voimaan 1.8.2026 alkavalle lukuvuodelle. Koulujen järjestyssääntöjen noudattamista myös iltapäivätoiminnassa koskeva linjaus tulisi kuitenkin voimaan jo 1.4.2026 alkaen, jonka jälkeen myös lukuvuotta 2026-27 koskevissa ap-ip-toiminnan hallintopäätöksissä voidaan soveltaa uutta kuukausimaksua.

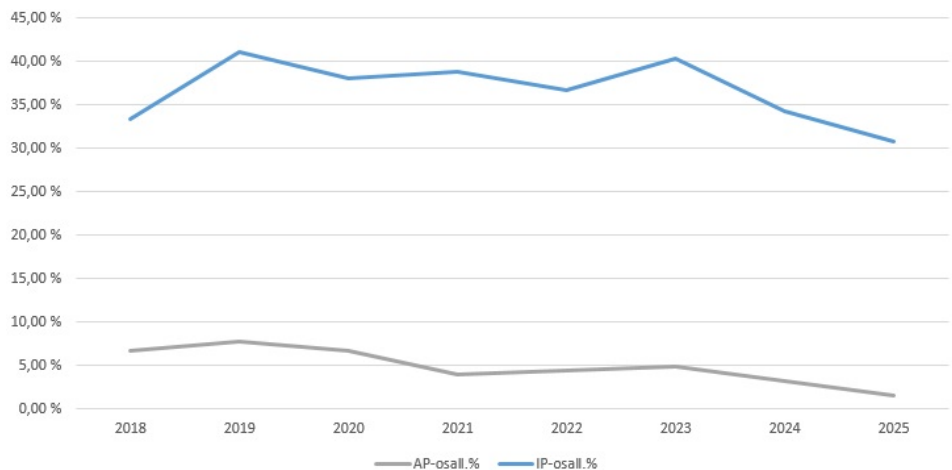
Esitettävä hinnankorotus toisi iltapäivätoiminnan kuukausimaksut vastaavalle lakisääteiselle enimmäistasolle kuin varhaiskasvatuksen asiakasmaksut, jotka kaupunki on säännöllisesti perinyt lain määrittelemän enimmäistaksan mukaisena. Koululaisten ap-ip-toiminnasta perityt maksut ovat olleet kesään 2025 asti Paimiossa alemmat kuin laki olisi mahdollistanut. Jos ip-taksa korotetaan lakisääteiseen enimmäistaksaan, jatkossa hintaa on mahdollista tarkistaa sen mukaisesti, miten ap-ip-toiminnan enimmäismaksuja (joista säädetään perusopetuslain 48 f §:ssä) tarkistetaan kustannusindeksin muutosta vastaavaksi (perusopetuslain 48 g §).

AP-IP-taksojen lakisääteiset enimmäismäärät sekä hinnat
Paimiossa (€/kk)

Kun koululaisten aamupäivätoimintaan osallistumisaste lasketaan suhteuttamalla osallistujamäärä 1.-2.-luokkalaisten kokonaismäärään, on osallistumisaste vuodesta 2018 alkaen tähän lukuvuoteen ollut enimmillään 7,7 %; tällä hetkellä aamupäivätoimintaan osallistuu vain 1,5 % alkuopetusikäisistä. Iltapäivätoimintaan osallistujien määrä on vuosien 2018–2025 välillä ollut jonkin verran yli 30 %, enimmillään n. 41 % vuonna 2019. Tällä hetkellä iltapäivätoimintaan osallistuu noin 30 % alkuopetusikäisistä.

Osallistumisaste koululaisten aamupäivä- ja iltapäivätoimintaan Paimiossa
(osallistujamäärä per 1.-2.-luokkalaisten lukumäärä)

Esittelijä:

Sivistysjohtaja Lumiainen Jyrki

Päätösehdotus:

Koulutuslautakunta päättää hyväksyä Paimion kaupungin koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman tulevan voimaan 1.4.2026 alkaen siinä muodossaan, jossa asiakirja on 9.12.2025 päätetty lähettää lausuntokierrokselle. Asiakasmaksujen korotuksia noudatetaan kuitenkin vasta 1.8.2026 alkavaa lukuvuotta koskevista päätöksistä; päätöksellä ei muuteta lukuvuotta 2025-2026 koskevia maksuja.

Päätös: